

G20 Tarım Bakanları Toplantısı

İstanbul 7-8 Mayıs 2015

Nihai Bildiri

1. G20 Tarım Bakanları olarak, 2050 senesinde dokuz milyara ulaşması beklenen dünya nüfusunun küresel gıda güvenliği ve beslenme konusunda karşılaşacağı zorlukları aşmak yönünde taahhüdümüzü belirtiyoruz. Doğal kaynaklar ve biyoçeşitlilik üzerindeki yoğunlaşan baskılar ve iklim değişikliği etkilerinin, bir yandan -ekonomik, sosyal, çevresel- tüm yönleriyle daha sürdürülebilir gıda sistemlerine yönelirken, diğer yandan da verimliliği artırmamız ve bilhassa, gıda israfı ve kayıplarını asgari düzeye indirmemiz gerektiği anlamına geldiğini vurgularız. Sürdürülebilir ve dirençli gıda sistemlerine yapılacak sorumlu yatırımlar verimliliği artırarak gıda kaynaklarını yaygınlaştıracak ve kırsal alanlarda özellikle kadınlar ve gençler için gelir düzeyini yükseltmek ve kaliteli iş olanakları yaratmak suretiyle yoksulluğu azaltacak, G20'nin kapsayıcı büyüme gündemine de katkıda bulunacaktır. Liderlerimiz gıda güvenliği ve beslenmenin G20 açısından başlıca önceliklerimizden biri olduğunun altını çizerek 2014 senesinde G20 Gıda Güvenliği ve Beslenme Çerçevesi'ni onaylamışlardır.
2. Gıda güvenliği ve beslenme hem G20 üyeleri ve hem de üye olmayanlar için kaygı verici bir durumdur. Kalkınma Çalışma Grubu'nun (KÇG) G20'nin gıda güvenliği ve kalkınma gündemleri ve bilhassa gıda güvensizliğinin temel sebebi olan ve ulusal gıda güvenliği bağlamında yeterli gıda hakkının kademeli olarak hayata geçirilmesi önünde bir engel teşkil eden yoksullukla mücadele hususundaki koordinasyon çabasını takdirle karşılamaktayız. *G20 Gıda Güvenliği ve Beslenme (FSN) Çerçevesine İlişkin Uygulama Planı* taslağında kaydedilen ilerlemeyi memnuniyetle karşılıyoruz.
3. G20'nin bugüne kadar tarım ve gıda güvenliği alanlarında ve özellikle de *Tarım Piyasaları Bilgi Sistemleri*'ni (AMIS) de kapsayacak şekilde *Gıda Fiyat Değişkenliği ve Tarıma İlişkin 2011 Eylem Planı*'yla ilgili olarak kaydetmiş olduğu ilerlemenin, ve bilhassa Küresel Tarım ve Gıda Güvenliği Programı (GAFSP) vasıtasıyla sürdürülebilir verimliliğin arttırılmasına, Sorumlu Tarımsal Yatırım (RAI) ilkelerinin geliştirilmesi ve gönüllü olarak uygulanması, Tarım Alanında Üst Düzey Bilim İnsanları (MACS) yıllık toplantılarıyla inovasyona ve Tarımsal Risk Yönetimi Platformu (PARM) ile Tropik Tarım Platformu'na (TAP) vermiş olduğu desteklerin farkındayız. Bu başarılı girişimler, sürececek olan desteğimizin teminatıdır. AMIS'in özellikle başarılı bir girişim olması nedeniyle bizler, küresel veri ve pazar şeffaflığı alanlarında düzenli, güvenilir, doğru, zamanında ve karşılaştırılabilir veri temin etmek suretiyle AMIS kapsamında işbirliğini daha da derinleştirmek ve sağlamlaştırmak yönünde çalışacağımızı belirtiyor ve 'Hızlı Müdahale Forumu'nun küresel tarım ve gıda güvenliği konularında karşılaşılan zorluklarla mücadelesini teşvik ediyoruz.

4. Yeterli beslenme; insani gelişme, verimlilik ve büyüme için bir ön gerekliliktir. Bu bağlamda, *İkinci Uluslararası Beslenme Konferansı*'nda kabul edilmiş olan *Roma Beslenme Deklarasyonu*'nu tekrar onaylıyoruz. Gönüllü *Eylem Çerçevesi*'nde önerilmiş bulunan politika seçenekleri ve stratejileri memnuniyetle karşılıyor ve hükümetler ile diğer paydaşları bu hususları uygun olduğu ölçüde kendi ulusal gıda ve beslenme stratejilerine dahil etmeleri hususunda teşvik ediyoruz. "Gezegeni Beslemek: Yaşam İçin Enerji" temalı Expo Milano 2015'i ve gıda güvenliği ve beslenmeyle ilgili diğer bağlı aktiviteleri memnuniyetle karşılıyoruz.
5. Sürdürülebilir gıda sistemleri verimlilik ve üretimde sürdürülebilir artışı teşvik etmeli, doğal kaynakları daha etkin kullanmalı, dayanıklılığı arttırmalı ve iklim değişikliğiyle ilgili hususların UNFCCC'ye uygun olarak ele alınmasına yardımcı olmalıdır. Toprak verimliliği, su tutma kapasitesi ve bozulmuş alanların eski haline döndürülmesi, değişen iklim şartları içerisinde gıda güvenliği için tarımsal verimliliğin artırılması açısından temel teşkil etmektedir. Sürdürülebilir gıda sistemleri gıda güvenliği ve doğal kaynakların daha sürdürülebilir kullanımının yanı sıra küçük işletme sahipleri, kırsal alanlardaki kadınlar ve gençler başta olmak üzere kaliteli işler vasıtasıyla ekonomik ve sosyal fırsatların geliştirilmesine yardımcı olabilecektir. Sorumlu devlet kuruluşları arasındaki iyi koordinasyon yatırım, sulama, toprakların korunması, açık ve şeffaf pazarlar, teknolojiler, bilgi paylaşımı, mali hizmetler, yayım ve danışmanlık hizmetleri de dahil olmak üzere kırsal alanlara yönelik hizmetler, sosyal koruma programları, sağlık ve iş güvenliği, istihdam hizmetleri ve mesleki eğitim ve öğretime ilişkin sorumlu kamu ve özel yatırımlarının geliştirilmesine yönelik politikaların tanımlanması ve uygulanması açısından önem arz etmektedir.
6. Üretimden, gıda işleme ve dağıtımdan perakende pazarlama ve tüketime kadar tüm gıda değer zincirlerinin dikkate alındığı kapsamlı bir gıda sistemleri yaklaşımı göz önünde bulundurulmalıdır. Kamunun gösterdiği çabalara ek olarak, özel sektörün yatırımlar yapması ve gıda değer zincirlerinde verimlilik, etkinlik ve sürdürülebilirliğin artırılması için gereken teknolojiler ve iyi uygulamalar geliştirmesi hususundaki önemli rolünün farkındayız ve özel sektörle birlikte çalışmak hususunda daha fazla çaba sarf edeceğiz. 2014 yılında Dünya Gıda Güvenliği Komitesi (CFS) tarafından onaylanan Tarım ve Gıda Sistemlerine İlişkin Sorumlu Yatırıma Yönelik gönüllülük esasına dayalı İlkeler ve OECD'nin Tarımda Yatırıma İlişkin politika çerçeve çalışması gibi politika tavsiyelerinden yararlanılmasını teşvik ediyoruz.
7. Gıda değer zincirlerinin bütün aşamalarında yatırım; verimliliğin artırılması, istihdam ve gelir oluşturulması ile gıda israfı ve kayıplarının azaltılması açısından önemlidir. İyi işleyen pazarları olanaklı hale getiren altyapı ve politikalar, küçük işletme sahipleri ve kadınların bu pazarlara entegrasyonu, kapsayıcı finansman kuruluşları, güvenli arazi kullanım hakkı, sosyal koruma, risk yönetimi, aşırı fiyat dalgalanmalarının olumsuz etkilerinin sınırlandırılmasına ilişkin tedbirleri kapsayan yatırımları mümkün kılan ulusal

ortamları destekleyeceğiz. Ülkeler ve uluslararası kuruluşların 2012 yılında CFS tarafından onaylanan Ulusal Gıda Güvenliği Bağlamında Arazi Kullanım Hakkı, Balıkçılık ve Ormanların Sorumlu Yönetişimine ilişkin Gönüllülük Esasına Dayalı Rehber İlkeler (VGGT) ve 2014 yılında onaylanan Tarım ve Gıda Sistemlerine Sorumlu Yatırım İlkelerinin uygulanmasını geliştirme yönündeki çabalarını destekliyoruz. FAO, IFAD, UNCTAD, Dünya Bankası Grubu ve OECD'yi ilgilenen ülkelere bu ilkelerin uygulamaya konmasına ilişkin rehberlik etmeye davet ediyoruz.

8. Çok taraflı ticaret sisteminin küresel gıda güvenliğindeki temel rolüne ve Doha Kalkınma Gündeminin ivedi bir şekilde tamamlanması amacıyla yürütülmekte olan DTÖ müzakerelerine ve Nairobi'deki DTÖ Onuncu Bakanlar Konferansının başarılı olmasına yönelik taahhüdümüzü bir kez daha teyit ediyoruz. WHO, FAO ve diğer ilgili uluslararası kuruluşları, CODEX, IPPC ve OIE gibi standart belirleyici organların bütün ülkelere bilimsel tavsiye ve rehberlik sağlama kapasitelerini geliştirmeyi sürdürmeye davet ediyoruz.
9. Tarımsal verimliliğin sürdürülebilir olarak geliştirilmesi sürdürülebilir gıda sistemleri ve gıda güvenliğinin temini açısından temel teşkil etmektedir. G20 geçmiş dönemlerde tarımsal verimlilikte büyümeyi teminen bir dizi girişimi hayata geçirmiştir. Bu çabaların uygun olduğu ölçüde güçlendirilmesi gerekmektedir. Biz, bu girişimlerin, örneğin işleme, depolama ve dağıtım alanlarında bütün gıda sisteminin dahil olduğu ve daha geniş bir kapsam ile sürdürülebilir kırsal kalkınma çerçevesi içerisinde, aralarında küçük işletmeler ve aile çiftçilerinin de olabileceği hassas konumdaki çiftçilerin özel gereksinimlerini de dikkate alan yayımlarını desteklemekteyiz. Küresel araştırma önceliklerinin belirlenmesinde uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi ve sürdürülebilir verimlilik kazanımlarını doğuracak başlıca alanlarda kamu-özel sektör işbirliğinin kolaylaştırılmasında MACS önemli rol oynamaktadır. MACS'tan talebimiz bu gereksinimleri göz önünde bulundurarak özellikle de sürdürülebilir tarım ve gıda sistemlerine geçişin desteklenmesine odaklanmak suretiyle G20 tarım ve gıda güvenliği gündemine sağlanabilecek destekle ilgili önerilerde bulunmasıdır. Gıda güvenliğine ilişkin iklim değişikliğinin güçlükleri göz önünde bulundurularak UNFCCC çalışmalarını destekliyor ve 2015 Aralık ayında Paris'te gerçekleştirilecek olan COP 21'de başarılı sonuçlar elde edilmesini bekliyoruz.
10. Verimlilik artışı teknolojilerin benimsenmesi ve bilgilerin yanı sıra yeni araştırma ve yeniliklerin paylaşımı suretiyle sağlanabilir. Bunun, elverişli politika ve düzenleyici ortamlar, etkili ve yerele uyarlanmış teknik danışmanlık ve yayma hizmetleri olmaksızın gerçekleşmeyeceğinin farkındayız. Tarım politikasının sürdürülebilir gıda sistemleri ve gıda güvenliğinin geliştirilmesi hususunda oynadığı rolü dikkate alarak, G20 üyeleri arasında bu konulardaki politika deneyimleri ve başarılı uygulamalar ile ilgili olarak daha fazla işbirliği ve bilgi alışverişi yapılması ve bunların üye olmayan ülkelerle paylaşılması çağrısında bulunuyoruz. OECD ve diğer ilgili uluslararası kuruluşları tarımsal verimliliğin sürdürülebilir biçimde artırılmasına yönelik olarak G20 tarafından başlatılan çerçevenin geliştirilmesine destek vermeyi sürdürmeye davet ediyoruz.

11. Gıda değer zincirlerindeki gıda israfı ve kayıplarının düzeyini ve bunların gıda güvenliği, beslenme, doğal kaynakların kullanımı ve çevre üzerindeki olumsuz sonuçlarını büyük bir endişeyle müşahade etmekteyiz. Bunun ekonomik, çevresel ve toplumsal önemi haiz kayda değer bir küresel sorun olduğunun altını çiziyor ve bütün G20 üyelerini bu sorunun ele alınması yönündeki çabalarını güçlendirmeleri yönünde teşvik ediyoruz. Gıda israfı ve kayıplarının azaltılmasının G20'nin toplu şekilde hareket etmesine yönelik iyi bir hedef olduğuna ve G20'nin bu hususta küresel liderlik sağlayabileceğine inanıyoruz. CFS'nin *Gıda İsrafı ve Kayıplarına İlişkin Politika Tavsiyelerini* hatırlatmak istiyoruz. Politika tutarlılığı bakımından, KÇG'yi *G20 FSN Çerçevesi Uygulama Planının* parçası olarak gıda israfı ve kayıplarının azaltılmasına ilişkin eylemler geliştirme çabalarına devam etmesi yönünde teşvik ediyoruz.
12. Gıda israfı ve kayıplarıyla mücadelede özel eylemler, ülke ve gıda sistemleri açısından farklılık gösterebilmesine karşın eylem önceliğinin başka türlü israf edilebilecek olan güvenli ve besleyici gıdanın korunmasına ve gıdanın diğer amaçlarla kullanılmasından ziyade insanları beslemek amaçlı olmasının temel alınması gerektiğini kabul ediyoruz. Ulusal koşullar ve pazar temelli yaklaşımlar dikkate alınarak, gıda sisteminin etkin yönlerinin geliştirilmesi ve gıda güvensizliğinin azaltılmasına ilişkin bu eylem hiyerarşisinin önemini kabul ediyoruz. Gıda israfı ve kayıplarının azaltılması hususunda daha iyi müdahalelerde bulunmak için, gıda israfı ve kayıplarının ekonomik ve fiziksel boyutuna ilişkin daha iyi tahminlere ve bunların ekonomik, toplumsal ve çevresel etkileri ile söz konusu etkilerin ardındaki dinamiklere yönelik ortak bir anlayışa ihtiyaç vardır. Politika teşvikleri, altyapı yatırımları, pazar yenilikleri, tüketicilerin eğitimi, aksi takdirde kaybedilecek veya israf edilecek gıdaların insanların doyurulması amacıyla geri kazanımı ve yeniden dağıtımı, ticari teşvikler ve özel sektör yatırımları da dahil olmak üzere gıda israfı ve kayıplarının azaltılmasına ilişkin ülke deneyimlerinin paylaşılması da bu sorunun ele alınması hususundaki küresel çabaları kolaylaştıracaktır.
13. G20 üyelerinin gıda israfı ve kayıplarıyla ilgili olarak bahse konu hususlarda kaydedilen ilerlemeyi takip edebilmelerine olanak tanıyacak tutarlı tahminler ortaya koyulabilmesine yönelik olarak ortak bir tanım ve ölçüm çerçevesi oluşturulması değerli bir adımdır. *Gıda Kayıpları ve İsrafının Azaltılmasına Yönelik Küresel Girişim'e* (SaveFood) önem veriyor ve IFPRI ve diğer uluslararası kuruluşlarla birlikte FAO'yu gıda kayıpları ve israfının azaltılması ve ölçümlenmesi için bilgi ve deneyim paylaşımını sağlayacak şekilde mevcut sistemlerin üzerine inşa edilecek bir platform oluşturmaya davet ediyoruz. Bu platformda G20 üyelerinin ve diğer ülkelerin deneyimleri yer almalı ve platform düşük gelirli gelişmekte olan ülkelere de odaklanmalıdır.
14. Tarımla ilgili üst düzey görevlilerden talebimiz, KÇG ile işbirliği içerisinde bugünkü toplantımızdan çıkan sonuçlar ve Uygulama Planı'nda yer alan tavsiyelerin Antalya'da gerçekleştirilecek olan Liderler Zirvesi'nde değerlendirilecek bir *G20 Gıda Güvenliği/Sürdürülebilir Gıda Sistemleri Eylem Planı* haline getirilmesi yönündedir. Bu, hem G20 üyesi hem de düşük gelirli gelişmekte olan ülkeler için uygun olacaktır.